

«Mottakernavn»

«Adresse»

«Postnr» «Poststed»

«Kontakt»

Saksbehandlar, innvalstelefon

Maria Knagenhjelm, 5764 3137

Referat frå møte i referansegruppa for kultur, naturmangfald og reiseliv - verneprosessen for Sognefjorden marine verneområde

Dato: 18. september 2025, kl. 09.00 – 10.20

Deltakarar: Marianne Nilsen (HVL, Sognefjorden Vel), Henrik Børresen (Natur og Ungdom), Arlen Bidne (Vestland fylkeskommune), Andreas Gåsvær (Sør-Norges Fiskarlag), Else Ragni Ytterdal (verdsarven) og Gry Mørk (Verdsarvparken), Ellen Fivelstad (Visit Sognefjord, på vegner av destinasjonsselskapa). Frå Statsforvaltaren møtte Eline Orheim, seksjonsleiar for naturmangfald og Maria Knagenhjelm, sakshandsamar marint vern.

Ikkje møtt: Naturvernforbundet, Norske lakseelver, WWF.

Målet med møtet: Orientering om den marine verneprosessen som no går føre seg for Sognefjorden, presentasjon av konsekvensutgreiinga (KU) for marint vern i Sognefjorden, med fokus på kultur, naturmangfald, reiseliv, verdsarv, forskning osv. Utveksling av kunnskap og innspel om KU har fanga opp det viktigaste for dei ulike utgreiingstema.

Bakgrunn: Globalt press på naturmangfaldet krev meir vern. Norge har forplikta seg internasjonalt gjennom Montreal-avtalen, og Stortinget har vedteke rammer for marint vern gjennom fleire stortingsmeldingar. Sognefjorden er utvald som kandidatområde. Fjorden er unik (verdas djupaste, Norges lengste), men er under press frå forureining (nitrogen, fosfor), oksygenmangel og klimaendringar. Verneprosessen legg vekt på dialog, medverknad og kunnskapsinnhenting. Det har vore fleire kartleggingar av naturmangfald i prosessen. I januar 2025 starta også eit treårig overvakingssystem for å få ny kunnskap om økologisk og kjemisk tilstand i fjorden. Ei omfattande konsekvensutgreiing (KU) frå Akvaplan Niva vart levert sommaren 2025. Denne dekkar ei lang rekke tema som naturmiljø, verdsarv, kulturminne, osv., og følgjer ein metodikk med både verdivurdering og konsekvens som det marine vernet kan medføre.

Konsekvensar av marint vern (frå KU basert på utgreiingsområdet, som er heile fjorden):

Samla positivt for Sognefjorden samanlikna med dagens tilstand. **Positive konsekvensar** for naturmiljø, kulturminne, friluftsliv, landskap, verdsarv, fiskeri (mellom anna med forbod mot botntråling), reiseliv og forskning. **Middels konsekvensar** for akvakultur, marin samferdsel og cruise (strengare reglar for kloakkutslepp, som i verdsarvfjordane), og tettstader/industri (grenser kan trekkjast vekk). **Store konsekvensar:** Forbod mot dumping av masse (tunnelmasse, snø, ras/skred) i sjøen innanfor vernegrensene, men drift og vedlikehald av veg vert tillate. Eksisterande anlegg kan halde fram som vanleg. KU tilrår å trekke grensa vekk frå viktige anlegg og infrastruktur for å redusere konsekvensane.

Innspel frå referansegruppa:

- Etterlyser meir kunnskap om vassmiljø, framheving av det nye treårige overvåkingsprogrammet, og understreka viktigheita av å inkludere grunne område (sjøgrasenger, taeskoeg) i det marine verneområdet.
- Ytra ynske om at vilkårsrevisjonar for vasskraft burde påverkast av vernet.
- For kulturminne vil forbodet mot botntråling vere positivt.
- Ønskjer fokus på manglande samanheng mellom land- og sjøvern for kulturminne, og ytra bekymring for verdifulle private sjøanlegg utanfor vernegrensa.
- FjordForsk er eit prosjekt for å engasjere unge vaksne (studentar, forskarar) i fjord- og verdsarvarbeidet, relevant i vernesamanheng.

Statsforvaltaren (oppsummering): Framheva at kunnskapen som blir samanfatta og innhenta blant anna gjennom verneprosessen vil måtte brukast av kommunar og etatar i planprosessar og søknader, uavhengig av om fjorden blir verna eller ei. Oppfordra alle til å engasjere seg aktivt i høyringsrunden. Statsforvaltaren takka for alle innspela i møtet. KU er ei tilråding, til dømes at vernegrensa bør bli trekt utanfor akvakulturanlegg. Det er behov for å balansere vern og bruk, jf. rammene for verneoppdraget. Viktigheita av å sikre rett manøvreringsrom innanfor vernegrensene vart framheva. Vi vil følge opp med nye møte i referansegruppa i løpet av høyringsperioden våren 2026.

Lenke til heimesida med alt om den marine verneprosessen: [Sognefjorden kandidat område for marint vern | Statsforvaltaren i Vestland](#)

Lenke direkte til KU og faktaark: [Konsekvensutgreiinga for marint vern Sognefjorden er på plass | Statsforvaltaren i Vestland](#)

Lenke til overvåkingsprogrammet: [Vi startar opp overvaking i Sognefjorden | Statsforvaltaren i Vestland](#)

Lenke til fylkesatlas med kartleggingsdata frå HI: <https://www.fylkesatlas.no/share/9e6694167190>
Referatet og presentasjonen vil bli lagt tilgjengeleg på heimesidene under sida Informasjonsfase.

Med helsing

Eline Orheim
seksjonsleiar, naturmangfald

Maria Knagenhjelm
seniorrådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Mottakerliste:

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV (FNF) SOGN OG FJORDANE 11	Hafstadvegen 34	6800	FØRDE
VESTLAND FYLKESKOMMUNE	Askedalen 2	6863	LEIKANGER
SØR-NORGES FISKARLAG	Postboks 936	6001	ÅLESUND
NATUR OG UNGDOM	Postboks 34 Torshov	0412	OSLO
STIFTELSEN WWF VERDENS NATURFOND	Pilestredet 8	0180	OSLO
VISIT SOGNEFJORD AS	Fosshaugane Campus Trolladalen 30	6856	SOGNDAL
HAVFORSKNINGSINSTITUTTET	Postboks 1870 Nordnes	5817	BERGEN
HØGSKULEN PÅ VESTLANDET	Postboks 7030	5020	BERGEN
SOGNEFJORDEN VEL	c/o Torbjørn Dale Kongabergvegen 4	6856	SOGNDAL
NATURVERNFORBUNDET I INDRE SOGN	Klippavegen 22	6856	SOGNDAL
NORSKE LAKSEELVER	Postboks 9354 Grønland	0135	OSLO
VESTLAND FYLKESKOMMUNE	Askedalen 2	6863	LEIKANGER